

Bejelentkezés a NAV-hoz: adószám és adóazonosító jel kiváltása

Aki adóköteles tevékenységet szeretne végezni, vagy jövedelemadó-köteles bevételt szerez, esetleg költségvetési támogatást igényel, annak **be kell jelentkeznie a Nemzeti Adó- és Vámhivatalhoz (NAV)**. A NAV a bejelentett adatokról és azok változásairól nyilvántartást vezet.

A bejelentkezett, gazdasági tevékenységet folytató adózóknak a NAV **adószámot**, a gazdasági tevékenységet nem folytató természetes személyeknek pedig az **adóazonosító jelet** állapít meg.

Az alábbiakban az adószám, valamint a természetes személyek adóazonosító jelének **kiváltásával kapcsolatos teendőket ismertetjük**.

I. Az adószám kiváltására kötelezett adózók bejelentkezése

Kinek kell adószámot kiváltania?

Adószámot kell kiváltania

- a gazdasági tevékenységet folytató **magánszemélynek**,
- az **egyéni vállalkozóknak**,
- a **cégeknek**,
- a **bíróság által nyilvántartott jogi személyeknek**, mint például az alapítványok, ha gazdasági tevékenységet folytatnak,
- valamint az úgynevezett **törzskönyvi jogi személyeknek**, mint például a költségvetési szervek.

A NAV-hoz az adóköteles **tevékenység megkezdése előtt** kell bejelentkezni.

A munkáltatónak és kifizetőnek ezt legkésőbb az első adóköteles kifizetéstől számított tizenöt napon belül kell megtennie.

Kinek nem kell adószámot kiváltania?

Nem kell adószámot kiváltania annak a természetes személynek, aki

- nem egyéni vállalkozó, és
- kizárólag ingatlant, ingatlanrészt ad bérbe, haszonbérbe, és
- erre a szolgáltatásra nem választja az általános forgalmi adó szempontjából az adókötelessé tételt, és
- egyéb törvényi rendelkezés miatt sem kötelezett adószám kiváltására.

Hogyan kell bejelentkezni?

Egyablakos bejelentkezés: az egyéni vállalkozóknak, a cégeknek, a bíróság által nyilvántartott jogi személyeknek, valamint a törzskönyvi jogi személyeknek **külön nem kell**

bejelentkezniük a NAV-hoz, mivel a nyilvántartásukat vezető szervhez (egyéni vállalkozók nyilvántartását vezető szerv, cégbíróság, bíróság, kincstár) benyújtott regisztrációs kérelemmel a NAV-os bejelentkezési kötelezettségüket is teljesítik.

Közvetlen bejelentkezés: a többi adózónak **közvetlenül kell regisztrálnia** a NAV-hoz az erre a célra rendszeresített nyomtatványon.

Mi történik a bejelentkezés után?

A NAV a nyilvántartásba vételt követően **adószámot állapít meg az adózónak**.

A NAV az adószámot az egyablakos rendszerben bejelentkező adózókkal nem közvetlenül, hanem a **nyilvántartásukat vezető szervén keresztül** közli.

Az adószám megállapítása után az adóköteles **tevékenység megkezdhető**.

Az adózónak az adóazonosító számát az adózással összefüggő **minden iraton fel kell tüntetnie**.

Mikor nem állapít meg a NAV az adószámot?

A NAV az **adószám megállapítását megtagadja**,

- ha az adózó által bejelentett **adatok valótlanok**,
- **hiányosak**,
- vagy a – cégeknél kötelező – úgynevezett **adóregisztrációs eljárás** során kiderül, hogy az adószám kiadásának törvényi akadályja van.

A cégekre vonatkozó speciális szabályok

A cégbejegyzésre kötelezett adózók adószámának megállapítása nem automatikusan történik, azt egy úgynevezett **adóregisztrációs eljárás előzi meg**.

Az adóregisztrációs eljárás jellemzően **egy munkanap alatt** lezajlik. Ennek az a feltétele, hogy a kérelmező az eredetileg a cégbírósághoz benyújtott bejegyzési kérelmében **hiánytalanul és hibátlanul tüntesse fel** a bejegyzendő cég vezető tisztségviselőinek és az adóregisztrációs eljárás során vizsgálandó tagjainak adóazonosító számát.

Ha az egy munkanapos határidő alatt valamilyen törvényi akadály merül fel, az eljárást a NAV **nyolc munkanapon belül** folytatja le.

A cégbíróságon keresztül bejelentkező adózónak a bejelentkezés napjától számított tizenöt napon belül **közvetlenül is be kell jelentenie** a következő adatokat a NAV-hoz:

- iratai, elektronikusan rendelkezésre álló bizonylatai és nyilvántartásai őrzésének helyét, ha az nem azonos a székhelyével vagy lakóhelyével, valamint azt, ha bizonylatot, könyvet, nyilvántartást online hozzáférést biztosítva, elektronikusan őrzi meg,
- jogelődjének adóazonosító számát,

- a közös vállalat tulajdonosának, tulajdonosainak adóazonosító számát, a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, az egyesülés, a közös vállalat adóazonosító jellel nem rendelkező tulajdonosa esetén az adóazonosító jel megállapítása érdekében a természetes személyazonosító adatokat és lakcímét, szokásos tartózkodási helyét, külföldi természetes személy esetén állampolgárságát,
- a természetes személy levelezési címét, ha az nem azonos székhelyével, telephelyével,
- a cégbírósághoz be nem jelentett telephelyét,
- székhelyszolgáltatás igénybevétele esetén a székhelyszolgáltató elnevezését, székhelyét, adószámát, az igénybevétel kezdetét és – határozott idejű jogviszony esetén – megszűnésének időpontját.

A cégbíróságon keresztül bejelentkező gazdasági társaságnak a bejelentkezés napjától számított **tizenöt napon belül írásban be kell jelentenie külföldi pénzügyintézetnél vezetett valamennyi érvényes pénzforgalmi számlaszámát**, a pénzforgalmi számlát vezető külföldi pénzügyintézet nevét, valamint a pénzforgalmi számla megnyitásának és lezárásának napját.

II. Gazdasági tevékenységet nem folytató természetes személyek bejelentkezése

Kinek kell adóazonosító jelet kiváltania?

Adóazonosító jel megállapításához **annak a természetes személynek kell bejelentkeznie a NAV-hoz**, aki adóazonosító jellel **még nem rendelkezik**, és

- vállalkozási tevékenységet nem folytat, áfa fizetésére nem kötelezett, és
- jövedelemadó-köteles bevételt szerez, vagy költségvetési támogatást szeretne igényelni vagy
- cég vezető tisztségviselője, képviselőre jogosult tagja, cégvezetője,
- egyszemélyes gazdasági társaság tagja, részvényese.

A jövedelemadó-köteles bevétel megszerzése, költségvetési támogatás igénylése előtt kell bejelentkezni a NAV-hoz. A munkáltatóval, kifizetővel ugyanis még a jövedelem kifizetése előtt közölni kell az adóazonosító jelet, és a költségvetési támogatás sem fizethető ki addig, ameddig az adózónak nincs adóazonosító jele.

Annak, aki cégben betöltött pozíciója miatt köteles adóazonosító jelet igényelni, az érintett **cég adószámának megállapítása előtt** kell bejelentkeznie a NAV-hoz.

Hogyan kell bejelentkezni?

Közvetlenül a NAV-hoz, az erre a célra szolgáló nyomtatványon kell bejelentkezni.

Előfordulhat, hogy az egyéni vállalkozást indító adózó az adószám igénylésekor még nem rendelkezik adóazonosító jellel. Ilyenkor a NAV az adószám megállapításával egyidejűleg az adóazonosító jelet is megállapítja. **Ilyenkor tehát, az adóazonosító jel megállapításához külön bejelentkezésre nincs szükség.**

Mi történik a bejelentkezés után?

A bejelentkezés alapján a NAV megállapítja a természetes személy adóazonosító jelét, és arról tizenöt napon belül hatósági igazolványt, azaz **adóigazolványt** állít ki, amit megküld a címére.

Ha a természetes személy által bejelentett adatok ellenőrzésekor a NAV eltérést állapít meg, akkor először hatvan napra érvényes **ideiglenes adóigazolványt** állít ki.

Ilyen esetben a NAV, hogy **tisztázza az adateltérés okát**, felszólítja a természetes személyt a bejelentett adatok igazolására. Ha a természetes személy által igazolt és a NAV nyilvántartásában javított adatok nem egyeznek a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás adataival, a NAV haladéktalanul megkeresi a természetes személy lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes járási hivatalt. A NAV az ideiglenes adóigazolvány érvényességét hatvan nappal meghosszabbítja, ha az adateltérés annak érvényességi idején belül nem javítható.

Az adóigazolványt meg kell őrizni. Az adóigazolvány adatai az elektronikus személyazonosító igazolvánnyal is igazolhatók.

III.Változás bejelentése

Az adózó az adataiban történt, adókötelezettségeit érintő változásokat, azok **bekövetkezése után 15 napon belül köteles a NAV-hoz bejelenteni.**

Az egyéni vállalkozónak, a cégnek és a bíróság által nyilvántartott jogi személynek nem kell bejelentenie azt a változást, amelyről az őt nyilvántartó szerv köteles értesíteni a NAV-ot. A változást kizárólag a nyilvántartó szervhez, például a cégbírósághoz kell bejelenteni.

Nem kell bejelenteni továbbá a megváltozott természetes személyazonosító adatokat és a megváltozott lakcímet sem.

A cégbíróság útján bejelentkező adózónak, valamint a bíróság által nyilvántartott jogi személynek a **főtevékenysége változását tizenöt napon belül a NAV-hoz kell bejelentenie.**

Ha olyan adat változik, amely közhiteles nyilvántartásban szerepel, akkor az adózó **kérheti a közhiteles nyilvántartást vezető szervtől, hogy értesítse a NAV-ot** a változásról.

Az **egyéni vállalkozó** az egyéni vállalkozók nyilvántartásában nem szereplő, de a NAV-hoz bejelentendő adatainak változását az egyéni vállalkozók nyilvántartását vezető szerven keresztül is bejelentheti a NAV-hoz.

Változásként jelentheti be a már működő adózó **közösségi adószám** megállapítása iránti igényét, ha az Európai Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalannyal kereskedelmi kapcsolatot kíván létesíteni. Ugyancsak adatváltozásként jelenti be az adózó, ha az Európai Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalannyal kereskedelmi kapcsolatát megszüntette. A közösségi adószám megállapítására, illetőleg visszaadására év közben is van lehetőség.

IV. A bejelentkezéssel kapcsolatos jogszabályok:

- Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 16. § (1)-(2) bekezdés, 19. § (1)-(2) bekezdés, 29. §, 32. §, 34. §, 36-37. §, 39. §, 44. §, 1. melléklet.
- Az adóigazgatási eljárás részletes szabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 16. §.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal